

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

*U cilju demografske
revitalizacije, poboljšanja
životnog standarda obitelji i
poticanja korištenja željezničkog
prijevoza*

**Projekt besplatnog javnog željezničkog prijevoza
studenata u redovitom statusu na području
Republike Hrvatske**

Uvod

U Europskoj godini mladih na temelju Zaključka Vlade Republike Hrvatske od 19. rujna 2022. godine (KLASA: 022-03/22-07/324, URBROJ: 50301-05/31-22-4) uveden je pilot-projekt povoljnijega prijevoza redovnih studenata (u daljnjem tekstu: Pilot-projekt) kojim se po jedinstvenoj cijeni mjesečne karte od 9,95 EUR (74,97 kn) omogućava neograničeno korištenje željezničkog prijevoza za oko 113.000 redovnih studenata na području Republike Hrvatske. Pilot-projekt provodio se od 1. listopada 2022. do 30. rujna 2023. godine, a nastavlja se provoditi do 31. prosinca 2024. godine temeljem Zaključka Vlade Republike Hrvatske.

Pilot-projekt obuhvaća neograničena svakodnevna putovanja vlakom od mjesta stanovanja do mjesta studiranja i povremena putovanja, kao što su jednodnevni izleti, odlasci liječniku, na ljetovanja i druga putovanja, u 2. razredu redovnih vlakova na području Republike Hrvatske. U provedbu Pilot-projekta uključile su se jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (u nastavku: JLRS) koje su temeljem sklopljenih ugovora s HŽ Putničkim prijevozom d.o.o. (u daljnjem tekstu: HŽPP) potpuno ili djelomično sufinancirale prijevoz studenata. Prijevoz studenata u potpunosti ili djelomično je sufinanciralo preko trideset JLRS-a.

Prije uvođenja Pilot-projekta oko 17.800 studenata u redovitom statusu (u daljnjem tekstu: redovni studenti) koristilo je željeznički prijevoz. Uvođenjem Pilot-projekta u akademskoj godini 2022./2023. željeznički prijevoz koristilo je oko 20.100 redovnih studenata, a u akademskoj godini 2023./2024. oko 18.200 redovnih studenata.

Iz prethodno navedenih podataka razvidno je kako je provođenje ovog Pilot-projekta doprinijelo povećanju mobilnosti studenata i to ponajviše kroz redovita putovanja vlakom na studij kao i pojedinačnih povremenih putovanja. Nadalje, kako cijena prijevoza više ne ovisi o relaciji putovanja, studenti češće putuju i duljim relacijama nego prije, što uz povećanje broja putnika rezultira i povećanjem putničkih kilometara.

Na temelju uspješnosti pilot faze u pogledu stjecanja povjerenja novog broja korisnika vlaka kao prijevoznog sredstva u svakodnevnim putovanjima kao i onim povremenim, predlaže se prijelaz iz pilot faze u fazu provedbe projekta besplatnog javnog željezničkog prijevoza studenata (u daljnjem tekstu: Projekt).

U nastavku provođenja druge faze projekta besplatnog prijevoza, očekuje se i nadalje povećanje broja korisnika. U tom interesu će se u narednom razdoblju uspostaviti komunikacija putem e-maila/telefona s korisnicima, u svrhu jednostavnije izrade pametne kartice. Također, u tijeku je i uvođenje u promet novih niskopodnih vlakova koji će uvelike doprinijeti daljnjoj kvaliteti, sigurnosti i udobnosti putovanja za studente, a daljnjom modernizacijom i informatizacijom sustava pojednostavniti će se pristup povoljnijim kartama i pogodnostima koje su namijenjene studentima.

Ovaj Projekt ima socijalnu i razvojnu dimenziju. U socijalnom smislu, provođenjem istoga znatno se olakšala financijska situacija roditelja studenata, kao podrška demografskoj revitalizaciji. Također, provođenjem Projekta rasteretio se budžet JLRS-a. U razvojnom smislu,

obzirom na velika ulaganja u željezničku infrastrukturu i vozni park, ovim Projektom i dalje se potiče korištenje i održivost željezničkog prijevoza.

Za provođenje ovog Projekta potrebno je donošenje Zaključka od strane Vlade Republike Hrvatske o provođenju projekta besplatnog javnog željezničkog prijevoza redovnih studenata na području Republike Hrvatske za 2025. godinu. Također, navedenim Zaključkom potrebno je zadužiti Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture za provedbu Projekta. Ulogu trgovačkog društva HŽ Putnički prijevoz d.o.o. u provedbi Projekta regulirati će Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.

Ciljevi Projekta

- osigurati mogućnost neograničenog broja besplatnih putovanja redovnih studenata,
- povećati mobilnost studenata,
- utjecati na smanjenje iseljavanja stanovništva s ruralnih područja te poduprijeti demografsku obnovu ruralnih i ostalih područja Republike Hrvatske,
- poboljšati životni standard građana,
- revitalizirati promet putničkih vlakova osobito na manje razvijenim područjima Republike Hrvatske poticanjem korištenja željezničkog prijevoza,
- poticati razvoj i uvođenje integriranog prijevoza putnika u skladu s master planovima funkcionalnih regija Republike Hrvatske,
- smanjiti emisije štetnih plinova u okoliš.

Ciljana skupina i opseg Projekta

Projekt bi omogućavao neograničeno korištenje besplatnog željezničkog prijevoza za oko 113.000 redovnih studenata na području Republike Hrvatske. Studenti će kartu moći koristiti za svakodnevne odlaske na studij ili povremena putovanja. Projekt bi se provodio do kraja 2025. godine u svrhu:

- svakodnevnih putovanja na studij,
- povremenih putovanja,
- jednodnevnih izleta,
- programa jednodnevne i višednevne terenske nastave,
- odlazaka liječniku,
- putovanja na ljetovanje,
- i drugih putovanja studenata.

Potrebna financijska sredstva i izvori financiranja

Sredstva potrebna za provedbu predmetnog Zaključka o besplatnom javnom željezničkom prijevozu redovnih studenata na području Republike Hrvatske od 1. siječnja 2025. godine do 31. prosinca 2025. godine procjenjuju se u iznosu od 3,35 mil. EUR. Navedena sredstva osigurana su u Državnom proračunu za 2025. godinu i projekcijama za 2026. i 2027. godinu, u okviru limita ukupnih rashoda Razdjela 065, Glave 05 Ministarstva mora, prometa i infrastrukture na aktivnosti A761011 Poticanje željezničkog putničkog prijevoza, izvoru 11, kontu 3631 - Tekuće pomoći unutar općeg proračuna.

Tehnička provedba Projekta

Za ostvarivanje besplatne karte, trgovačko društvo HŽ Putnički prijevoz d.o.o. će redovnim studentima ispostaviti pametne kartice i profile za odnosni projekt. Pametna kartica izrađuje se na temelju popunjenog zahtjeva za izradu pametne kartice koji se predaje na prodajnom mjestu HŽ Putničkog prijevoza d.o.o.. Popunjenom zahtjevu za izradu pametne kartice potrebno je priložiti i fotografiju u boji ne stariju od godinu dana, veličine 3 x 3,5 cm. Uz popunjen zahtjev za izradu pametne kartice studenti su dužni priložiti i potvrdu o upisu u akademsku godinu, koji će korisnici predati na blagajnama ili putem e-maila studenti@hzpp.hr.

Izrađena pametna kartica vrijediti će za cijelo vrijeme trajanja projekta uz dodijeljeni profil i godišnju kartu za besplatno putovanje redovnih studenata koja će vrijediti za 2025. godinu i naplaćuje se 2,65 eura. Pametna kartica, na kojoj je dodijeljen navedeni profil i godišnja karta za besplatno putovanje redovnih studenata, omogućava neograničen broj besplatnih putovanja u 2. razredu vlakova na svim relacijama u unutaršnjem željezničkom prometu na području Republike Hrvatske za vrijeme trajanja projekta. Prijevoznu kartu putnik je dužan pokazati kondukeru na pregled i validaciju, a konduker je dužan svaku pametnu karticu pregledati odnosno validirati

Uz pomoć pametne kartice i izdanih besplatnih karata, generirati će se evidencija broja vožnji redovnih studenata koji ostvaruju pravo na besplatan prijevoz vlakom, a što će služiti kao podloga za izradu kvartalnih izvješća o broju ostvarenih putovanja u sklopu Projekta koje će društvo HŽ Putnički prijevoz d.o.o. dostavljati Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture.